



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **Ing. V. S.**, nar. X., bytem J., proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Praha 1, Národní 16, IČ 66000777, v řízení o žalobě proti rozhodnutí předsedy České advokátní komory ze dne 27. 3. 2012, č. j. 349N/12,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí předsedy České advokátní komory ze dne 27. 3. 2012, č. j. 349N/12, se ve výroku 3) zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalovaná je povinna zaplatit státu – České republice, na účet Městského soudu v Praze náhradu nákladů řízení ve výši 3.000,- Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení výroku 3) rozhodnutí předsedy České advokátní komory ze dne 27. 3. 2012, č. j. 349N/12. Tímto rozhodnutím byl žalobci určen advokát JUDr. B. K. dle ust. § 18 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, k poskytnutí právní služby, spočívající v zastoupení žalobce v řízení vedeném u Ústavního soudu pod sp. zn. III. ÚS 643/12 ve věci ústavní stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec, č.j. 36 Co 459/2010. Výrokem 3) rozhodnutí bylo stanoveno, že právní služba bude žadateli (žalobci) poskytnuta za sníženou odměnu advokáta ve výši 500,- Kč za 1 úkon právní služby. Nároky advokáta stanovené v § 13 vyhl. č. 177/1996 Sb., o advokátním tarifu zůstávají nedotčeny.

Žalobce považuje výrok 3) napadeného rozhodnutí za nezákonný a nepřezkoumatelný. Tento výrok je rozporný, neboť v odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že žadatel (žalobce) svým návrhem na zahájení řízení prokázal splnění podmínek stanovených v ust. § 18 odst. 2 zákona o advokacii. Žalovaný svou žádostí ze dne 10. 1. 2012 požádal o bezplatné poskytnutí obligatorní právní pomoci v řízení před Ústavním soudem a později prokázal splnění podmínek pro takové rozhodnutí.

Žalovaná ve vyjádření uvedla, že žalobce již ve své žádosti tvrdil některé skutečnosti stran svých osobních, příjmových a majetkových poměrů, ale tato tvrzení nebyla úplná, a proto žalovaná dne 25. 1. 2012 od č. j. 184/12 vyzvala žalobce k doplnění žádosti. Žalobce doručil žalované dne 1. 2. 2012 jak formulář Žádosti, tak formulář Prohlášení. Jednou z náležitostí žádosti je tvrzení, že žadateli byla právní pomoc některým (některými) advokátem odmítnuta - tato část žádosti zůstala bez vyplnění. Z prohlášení žalobce vyplynulo, že je poživitelem starobního důchodu v částce 9.712,- Kč, že je ženatý a jeho manželka je poživitelem starobního důchodu ve výši 12.472,- Kč, že žadatel spolu s manželkou vlastní pozemky ve výměře 5.400 m², že vlastní osobní automobil, rekreační domek (prý v exekuci). Současně tvrdil měsíční výlohy na nájemné a bydlení (zřejmě společně s manželkou) v částce 9.500,- Kč měsíčně a místní poplatky 114,- Kč (zřejmě měsíčně).

K důvodu, proč bylo v bodě 3 výroku napadeného rozhodnutí rozhodnuto tak, že advokát JUDr. B. K. byl žalobci určen nikoli zcela bezplatně, žalovaná předně uvedla, že žádost o určení advokáta v sobě pojmově obsahuje vedle možnosti určit advokáta zcela bezplatně i možnost určit advokáta pro poskytnutí právní služby za sníženou odměnu. Opačný výklad by byl újmou na právech účastníka. Žalobce předloženými listinami osvědčil, že není osobou zcela bez příjmů, bez zajištěného bydlení, nebo jinak osobou evidentně znevýhodněnou, proto nebylo možné určit žalobci advokáta pro poskytnutí právní služby bezplatně. Zákon o advokacii v ust. § 18 odst. 2 věta pátá předvídá obě varianty - jak povinnost určeného advokáta poskytnout právní službu bezplatně, tak za sníženou odměnu, pokud to odůvodňují příjmové a majetkové poměry žadatele.

Žalovaná ve své úvaze o tom, zda určí advokáta bezplatně či za sníženou odměnu, je vedena i podobnou praxí soudů, které rozhodují o ustanovení zástupce či zástupce z řad advokátů. Soudy - byť jistě ne plošně - obvykle nepřiznávají nárok na ustanovení zástupce z řad advokátů právě tehdy, jestliže příjem žadatele je asi 6.000,- Kč měsíčně a více. Z uvedených důvodů proto rozhodnutí žalované není ani nesrozumitelné ani nepřezkoumatelné, byť pohled žadatele může být, nazíráno jeho subjektivní optikou, odlišný.

Žalobce v replice uvedl, že praxe žalované ohledně posuzování žádostí, je nepřiměřeně příkrá. Žalobce ve své žádosti uvedl i další důvody, které svědčí v jeho prospěch a které žalovaná pomíjí. Zdravotní hledisko nebylo posuzováno vůbec. Žalobce je spoluvlastníkem pozemků pouze o výměře toliko 400 m². Příjem žalobce je zlomkem průměrné měsíční mzdy. Jména advokátů, kteří žalobci odmítají poskytovat právní službu, jsou žalované známa z předcházející korespondence.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Dne 17. 1. 2012 byla žalované doručena žádost žalobce o určení advokáta dle ust. § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb. k bezplatnému poskytnutí právní služby ve věci sepsání ústavní stížnosti.

Dne 25. 1. 2012 byl žalobce vyzván ke specifikaci rozhodnutí soudu či jiného orgánu státní moci, jež má být ústavní stížností napadeno, a byl mu zaslán k vyplnění Formulář žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby a formulář Prohlášení o příjmových a majetkových poměrech žadatele o určení advokáta.

Dne 1. 2. 2012 byly žalované doručeny vyplněné výše uvedené formuláře s prohlášením žadatele.

Dne 27. 3. 2012 vydala JUDr. I. S., ředitelka pobočky České advokátní komory v Brně v zastoupení dle pověření JUDr. M. V., předsedy České advokátní komory, rozhodnutí o určení advokáta, kterým byl žadateli Ing. V. S., bytem J., určen advokát JUDr. B. K., se sídlem D., k poskytnutí právní služby a to: ústavní stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka Liberec č. j. 36 Co 459/2010 vedená u ÚS pod sp.zn. III. ÚS 643/12. Ve výroku 3) rozhodnutí bylo stanoveno, že „*Právní služba bude žadateli poskytnuta za sníženou odměnu advokáta ve výši 500,- Kč za 1 úkon právní služby. Nároky advokáta stanovené § 13 vyhl. č. 177/1996 Sb. o advokátním tarifu zůstávají nedotčeny.*“. Odůvodnění rozhodnutí zní takto: „*Žadatel svým návrhem na zahájení řízení prokázal splnění podmínek stanovených v § 18 odst. 2 zákona o advokacii, z toho důvodu bylo rozhodnuto tak, jak shora uvedeno.*“.

Městský soud v Praze žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, přezkoumal v rozsahu uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán, a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Městský soud v Praze věc posoudil takto:

Podle ust. § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších právních předpisů, *ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani se nemůže domoci poskytnutí právních služeb podle tohoto zákona (dále jen "žadatel"), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasného návrhu advokáta určila. V téže věci však může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19. V rozhodnutí o určení advokáta Komora vymezí věc, v níž je advokát povinen právní služby poskytnout, jakož i rozsah těchto služeb. Komora může v rozhodnutí o určení advokáta stanovit i další podmínky poskytnutí právních služeb, včetně povinnosti poskytnout právní pomoc bezplatně nebo za sníženou odměnu, pokud to odůvodňují příjmové a majetkové poměry žadatele. Komorou určený advokát je povinen právní služby žadateli poskytnout za Komorou určených podmínek. To neplatí, jsou-li dány důvody pro odmítnutí poskytnutí právních služeb uvedené v § 19 nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva; v těchto případech advokát o důvodech neposkytnutí právních služeb bez odkladu písemně vyrozumí žadatele a Komoru. Určení advokáta Komorou nenahrazuje plnou moc vyžadovanou zvláštními právními předpisy k obhajobě toho, jemuž byl advokát Komorou určen, v trestním řízení nebo k jeho zastupování v jiném řízení.*

Rozhodnutí o určení advokáta podle ust. § 18 zákona o advokacii podléhá přezkumu ve správním soudnictví, neboť v případech, kdy se rozhoduje o právním zastoupení v řízení před soudem, toto rozhodnutí musí podléhat soudní kontrole, a takto viděno má určení advokáta Českou advokátní komorou zásadně stejné účinky jako jeho ustanovení rozhodnutím soudu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2008, č. j. 6 Ads 19/2008-102).

Námítku nepřezkoumatelnosti výroku 3) napadeného rozhodnutí shledal soud důvodnou.

Pokud jde o náležitosti odůvodnění správního rozhodnutí, stanovené v ust. § 68 odst. 3 správního řádu, obsahem odůvodnění rozhodnutí má být rozbor a hodnocení podkladů rozhodnutí, kdy správní orgán musí uvést, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil. Nepostačuje tak, aby správní orgán uvedl pouhý soupis podkladů, ale musí uvést, jakým způsobem tyto podklady hodnotil, jaký přikládal jednotlivým podkladům význam a proč činil právě tak. Dále musí správní orgán uvést, jakými úvahami se řídil při výkladu právních předpisů, které na rozhodovanou věc aplikoval a na jejichž základě rozhodnutí vydával. Nepostačuje pouhá rekapitulace právních předpisů a jejich jednotlivých ustanovení. Je třeba uvést konkrétní důvody, proč byly aplikovány právě dané právní předpisy a proč byly aplikovány způsobem, který vedl k výslednému rozhodnutí. V odůvodnění správního rozhodnutí musí správní orgán rovněž uvést, jakým způsobem se vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí (viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Ivana Hexnerová - Bova Polygon, 2012). Z odůvodnění musí plynout vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodnutí by bylo nepřezkoumatelným, neboť by nedávalo dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle.

Přezkoumává-li správní soud zákonnost žalobou napadeného správního rozhodnutí, resp. skutkové a právní úvahy, na jejichž základě bylo rozhodnutí vydáno, činí tak skrze odůvodnění tohoto rozhodnutí, a nikoliv prostřednictvím obsahu správního spisu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53). Jen na základě odůvodnění rozhodnutí je soud sto zjistit, zda rozhodující úvaha byla učiněna na podkladech shromážděných ve správním spise, zda neodporuje zásadám logiky a zda žalovaná při svém rozhodování nepřekročila meze správního uvážení.

Protože žalobou napadené rozhodnutí žalované obsahuje odůvodnění, které toliko pouze konstatuje prokázání splnění podmínek pro určení advokáta s odkazem na příslušné ustanovení zákona o advokacii (§ 18 odst. 2), nemůže soud objektivně přezkoumat, zda námitka uplatněná žalobcem, že jeho příjmové a majetkové poměry odůvodňují poskytnutí právní pomoci bezplatně, je oprávněná či nikoliv. Žalovaná v odůvodnění rozhodnutí neuvedla, jak posoudila podklady pro vydání rozhodnutí, tj. v případě žalobou napadeného výroku 3) rozhodnutí neuvedla, jak posoudila a vyhodnotila žalobcem vyplněné Prohlášení o příjmových a majetkových poměrech žadatele o určení advokáta, tj. z jakých důvodů bylo v případě žalobce rozhodnuto o poskytnutí právní pomoci žalobci za sníženou odměnu a nikoliv bezplatně (pouhý odkaz na příslušné zákonné ustanovení je nedostačující).

Tyto nedostatky pak nemohou zhojit ani tvrzení žalované v jejím vyjádření ke správní žalobě, neboť nejsou součástí napadeného rozhodnutí, ale pouze reakcí na žalobcem vznesené žalobní námitky.

Na základě všech shora uvedených skutečností soud výrok 3) napadeného rozhodnutí zrušil bez nařízení jednání pro jeho nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaná v dalším řízení vázána (ust. § 78 odst. 5 s.ř.s.).

Výrok II. o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Jelikož však žalobci žádné náklady řízení nevznikly, nepřiznal soud náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků.

Výrok III. je odůvodněn podle ust. § 60 odst. 4 s.ř.s, podle kterého má stát podle výsledků řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Jelikož usnesením Městského soudu v Praze ze dne 4. 6. 2012, č. j. 10 A 73/2012-13, byl žalobce osvobozen od soudních poplatků, postupoval soud podle ust. § 2 odst. 3 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, dle kterého je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen. V předmětné věci měl žalobce plný úspěch, a proto soud uložil neúspěšné žalované, která nemá právo na náhradu nákladů řízení a ani nebyla osvobozena od soudních poplatků, povinnost zaplatit soudní poplatek za žalobu podle Položky 18, bod 2 písm. a) Sazebníku soudních poplatků ve výši 3.000,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. ledna 2016

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová